

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ

Окреслено інституційні ризики, системні загрози підприємницькій діяльності в Україні. Проаналізовано найістотніші чинники зниження рівня економічної безпеки підприємств в Україні через інституційні пастки, недосконалість обліку і захисту об'єктів власності, рейдерство. Особлива увага приділена дослідженню рівня захищеності права власності на землю, а також інституційним пасткам, які зумовлюють його незахищеність. Запропоновані шляхи зміцнення економічної безпеки підприємництва, зокрема пріоритетним визначено реформування та вдосконалення інституту права власності для забезпечення базису інших економічних реформ в Україні

Ключові слова: підприємницька діяльність, підприємства, економічна безпека, загрози, право власності, інституційні пастки, рейдерство.

Постановка проблеми. Підприємництво як систематична на власний розсуд і ризик господарська діяльність, метою якої є отримання прибутку, тісно пов'язана зі створення доданої вартості. Підприємство для того, щоб створити додану вартість, повинен інвестувати у господарську діяльність певний обсяг ресурсів, докласти роботу і отримати очікуваний результат. Безпека підприємницької діяльності передбачає забезпечення такого стану підприємств, при якому інтереси та права суб'єкта підприємництва чітко визначені і захищені на усіх етапах цього процесу. Втім можливості здійснення такої діяльності часто залежать саме від інституційного середовища, в якому здійснюється господарська діяльність, тобто від умов, які для розвитку і діяльності підприємств сформовані державою.

Проблема забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності за останні роки в Україні набула особливої актуальності, оскільки для України як держави, яка перебуває у стані війни, забезпечення стійкого базису розвитку є життєво важливим завданням.

Розвиток і дерегуляція підприємництва є пріоритетним стратегічним завданням Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Зокрема Дорожня карта та першочергові пріоритети реалізації цієї Стратегії одним з чотирьох векторів визначає дерегуляцію та розвиток підприємництва [1].

Анонсовані урядом системні реформи економіки повинні були б забезпечити стимули для розвитку підприємництва пе-

редусім через зміцнення економічної безпеки підприємств, однак вони не дають очікуваного ефекту. Динаміка банкрутств підприємств, згорання малого бізнесу засвідчують системну кризу щодо гарантування державою безпеки підприємницької діяльності в Україні.

З огляду на вищевикладене, зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності в Україні є пріоритетним завданням на усіх рівнях системної ієрархії управління економікою. Для формування адекватної державної, регіональної галузевої політики зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності необхідно дослідити причини посилення ризиків, проаналізувати інституційні пастки та запропонувати шляхи подолання цих негативних явищ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зарубіжні та вітчизняні вчені зробили істотний внесок у розвиток теоретичного, методологічного та практичного базису досліджень економічної безпеки підприємницької діяльності, серед яких відзначимо праці З. Варналія, В. Ортинського, І. Керницького, З. Живко, Ш. Хеннера та ін. На даному етапі науковці та фахівці наголошують на низці системних загроз для підприємств України. Так, О. Власюк визначає необхідність гарантування безпеки підприємств як важливу компоненту системи економічної безпеки держави [2, с. 27]. О. Ляшенко визначає економічну безпеку підприємств як міру економічної свободи, що досягається в результаті керованого процесу взаємоузгодження економіч-

них інтересів стейкхолдерів зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства з метою протистояння загрозам, що потребує вирішення багатьох питань. на необхідності [3, с. 9]. Л. Руснак вказує, що найважливішими факторами, що впливають на економічну безпеку підприємства, є ступінь досконалості законодавчої бази, рівень оподаткування, доступ на світові ринки збуту, інвестиційна привабливість регіону, держави. Насамперед економічна безпека підприємства залежить від економічної безпеки держави, регіону, адже ґрунтується на їхньому фінансовому, сировинному та виробничому потенціалі, перспективах розвитку [4]. У дослідженні Національного інституту стратегічних досліджень «Світова гібридна війна: український фронт» наголошується на недосконалості державних інститутів регулювання економічних та політичних процесів через «фасадну демократію» і надмірну централізацію влади [5, с. 205-210]. Я. Гончарук та М. Флейчук однією із найбільших загроз розвитку підприємств України визначають високий рівень тінізації економіки та корупцію [6].

Відзначимо ґрунтовні наукові доробки Т.Васильціва, який категорію економічної безпеки підприємницької діяльності визначає як частину поняття економічної безпеки підприємництва як сектора економіки. Вчений зазначає, що економічна безпека підприємницької діяльності відображає рівень захищеності і безпечності ведення підприємством новаторської господарської діяльності на відповідному ринку, пов'язаної із залученням ресурсів, ризиком, є закономірною та має на меті систематичне отримання прибутку. Відповідно економічна безпека підприємницької діяльності стосується лише окремої діяльності підприємства, але разом з тим зрозуміло, що серед її загроз є втрата майна і ресурсів, які підприємство залучає до ведення цієї, а також наголошує на недосконалості системи забезпечення цієї безпеки передусім на рівні державного регулювання господарської діяльності [7, с.19-20]. В. Волошин та інші наголошують на слабкості структурних реформ та інституціональних змін, недостатньо ефективній дер-

жавній політиці в умовах посилення зовнішніх та внутрішніх ризиків і загроз [8, с. 4].

Метою статті є проаналізувати основні виклики і загрози економічній безпеці підприємництва в Україні та запропонувати шляхи їх нейтралізації.

Завданнями статті є:

- визначити тенденції забезпечення економічної безпеки підприємств України;
- охарактеризувати основні інституційні пастки для розвитку підприємництва;
- запропонувати шляхи нівелювання виявлених ризиків та загроз.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасних умовах умови розвитку підприємництва аналізуються як за кількісними, так і за якісними показниками, що знайшло своє відображення у відповідних дослідженнях, зокрема у Міжнародному рейтингу Doing business (табл.1).

Як бачимо, найпроблемнішими для підприємництва є інституційні ризики, пов'язані з неплатоспроможністю, неефективною дозвоільною системою, захистом меншоритарних інвесторів, недосконалістю оподаткування. Незважаючи на низку проведених реформ, ці показники надалі зумовлюють низьке позиціонування України у глобальному рейтингу легкості ведення бізнесу.

За оцінками Transparency International Україна залишається серед країн з високим рівнем корупції і у 2016 р. разом з Іраном, Казахстаном, Непалом, Росією у рейтингу Transparency International поділили 131-135 позиції з однаковою оцінкою рівня сприйняття корупції – 29 балів. Причому за останні 5 років рівень сприйняття корупції змінився незначно: з 26 балів покращився лише на 3 пункти (табл. 2).

Тобто, незважаючи на істотні видатки держави на боротьбу з корупцією, розробку і прийняття низки цільових програм розвитку підприємництва, формування інфраструктури відповідних органів влади (Національного антикорупційного бюро, Національного бюро розслідувань, судової реформи, реформи правоохоронних органів), рівень безпеки підприємництва залишається достатньо низьким.

Т а б л и ц я 1

**Характеристика окремих індикаторів умов ведення бізнесу в Україні у
рейтингу легкості ведення бізнесу (Doing business) за 2016-2017 рр.**

Показник	Позиція у рейти- нгу 2017 р.	Оцінка показника (%) у 2017 р.	Пози- ція у рей- тингу 2016 р.	Оцінка показника (%) у 2016 р.	Зміна у 2017 р. порівняно з 2016 р.	
					рейтин- гової позиції	показ- ника (%)
Загальний у глобальному рейтингу	80	63,90	81	62,77	+1	+1,13
Створення підприємств	20	94,40	24	93,88	+4	0,52
Отримання дозволів на будівни- цтво	140	61,42	137	61,36	- 3	+0,06
Підключення до систем елект- ропостачання	130	58,45	140	54,84	+10	+3,61
Реєстрація власності	63	69,61	62	69,44	-1	+0,17
Отримання кредитів	20	75,00	19	75,00	-1	0
Захист міноритарних інвесторів	70	56,67	101	50,00	+31	+6,67
Оподаткування	84	72,72	83	72,99	-1	-0,27
Міжнародна торгівля	115	64,26	110	65,15	-5	-0,89
Забезпечення виконання конт- рактів	81	58,96	93	57,11	+12	+1,85
Вирішення неплатоспроможнос- ті	150	27,50	148	27,92	-2	-0,42

Найкращою вважається найвища 1 позиція у рейтингу, а також значення індикаторів 100%.

Джерело: [8].

Т а б л и ц я 2

**Оцінка рівня сприйняття корупції в Україні за 2012-2016 рр.
за даними Transparency International**

Роки	2012	2013	2014	2015	2016
Індекс сприйняття корупції	26	25	26	27	29

Джерело: [9].

На нашу думку, на даному етапі можна виокремити чотири основні причини незахищеності бізнесу в Україні та формування системних ризиків його діяльності : 1) неефективність системи обліку та захисту права власності, істотне поширення рейдерства; 2) корупція; 3) нестабільність політичної системи; 4) кадрова криза. Тобто основні загрози сформовані передусім в інституційному середовищі держави. Причому саме недосконалість інституту права власності є першопричиною інших викликів та загроз, адже ефективність системи

обліку і захисту права власності визначає передумови ведення бізнесу і можливості його легального функціонування. І за цим показником Україна обіймає одні з найнижчих позицій у світі (табл. 3).

Фактично, в неефективній системі реєстрації, обліку та захисту власності сформована основна інституційна пастка для суб'єктів підприємництва: адже як статутні капітали, так і створена додана вартість стає предметом постійних рейдерських атак, а також нелегального перерозподілу.

Т а б л и ц я 3

Рейтинг України за показниками Міжнародного індексу права власності

Роки	Загальні індекси	субіндекси		
		Політичне і правове середовище	Індекс захисту речового права	Індекс захисту інтелектуальної власності
2007	4,2	3,6	4,6	4,3
2008	4,2	3,5	4,6	4,3
2009	4,3	3,7	4,7	4,3
2010	4,2	3,7	4,8	3,9
2011	4,0	3,5	4,4	4,2
2012	4,0	3,5	4,4	4,2
2013	4,2	3,6	4,8	4,3
2014	4,3	3,6	4,9	4,3
2015	3,9	2,8	4,9	4,1
2016	3,9	2,4	5,1	4,3

Оцінка за 7-бальною шкалою, де 7 – найкраще захищене право власності; 1 – найменш захищене.

Джерело: узагальнено авторами на підставі: [11].

Це підтверджено результатами соціологічного дослідження, проведеного нами у 2015 р. в межах України, яке засвідчило, що за суб'єктивними оцінками більшість опитаних (вибірка склала 1100 осіб – експертів у галузі економіки та права. Визнані

релевантними 1053 анкети оцінок експертів з різних областей України). Серед оцінюваних показників експерти оцінили рівень захисту права власності, а також права на здійснення господарської діяльності (табл. 4).

Т а б л и ц я 4

**Рівень захищеності економічних прав
(за результатами соціологічного опитування)**

№ з/п	Показник	Не захищене		Захищене на мінімально допустимому рівні		Загалом захищене		Повністю захищене	
		К-ть відповідей	Частка респондентів, %	К-ть відповідей	Частка респондентів, %	К-ть відповідей	Частка респондентів, %	К-ть відповідей	Частка респондентів, %
1	Захищеність права приватної власності	765	72,6	161	15,3	119	11,3	8	0,8
2	Захищеність права публічної власності	867	82,3	172	16,3	13	1,2	1	0,1
3	Захищеність права на господарську діяльність	456	43,3	422	40,1	109	10,4	66	6,3
4	Захищеність права на працю та її гідну оплату	543	51,6	345	32,8	104	9,9	61	5,8
5	Захищеність права на зароблене	327	31,1	577	54,8	114	10,8	35	3,3
6	Захищеність права колективно і публічно захищати свої економічні та соціальні права	363	34,5	456	43,3	212	20,1	22	2,1
7	Захищеність права на участь в управлінні публічними ресурсами	523	49,7	274	26,0	193	18,3	63	6,0

Джерело: розроблено авторами.

Повна методика дослідження описана у науковій праці О. Дацко [12].

Оскільки рівень захищеності економічних прав не є чітким критерієм, для систематизації отриманих оцінок ми використали методи нечіткої логіки (рис.1).

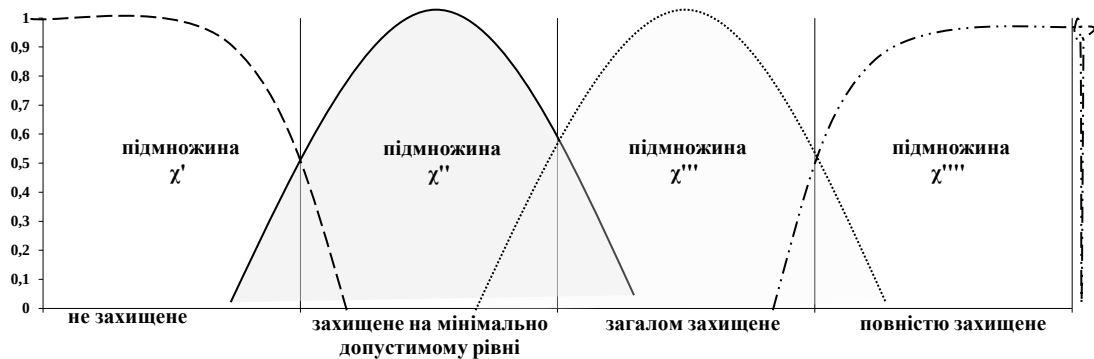

Рис. 1. Характеристика підмножин множини χ (рівня захищеності економічних громадян як суб'єктів підприємницької діяльності) за суб'єктивним критерієм.

Джерело: розроблено авторами

Функцію приналежності до множини χ представимо як:

$$\chi \{ < x, \mu_{\chi}(x_i) > \}, \quad (1)$$

Використовуючи модель Такагі – Суджено, вихідну множину правил формалізуємо як синглтони з функціями приналежності:

$$\mu_{o_k}(y_k) = \begin{cases} 1, & y_k = o_k \\ 0, & y_k \neq o_k \end{cases}, \quad (2)$$

де o_k – вихідне значення k -го правила.

Отже, вихідне чітке значення системи прийняття рішень розраховується зважуванням значень активованих правил:

$$y_k = \frac{\sum_{j=1}^I \alpha_j y_j}{\sum_{j=1}^I \alpha_j}, \quad (3)$$

Рівень істинності k -го правила визначають за формулою:

$$\alpha = \min(A_{i,j}(x_i)), \quad (4)$$

За результатами проведеного аналізу можемо констатувати належність до нечітких підмножин «не захищені економічні права» (χ'), «захищені на мінімально допустимому рівні» (χ''), «загалом захищені» (χ'''), «повністю захищені» (χ'''') множини χ досліджуваних індикаторів.

Усі досліджувані економічні права, за оцінками експертів, відносяться до підмножин «повністю незахищені» або «захищені на мінімально допустимому рівні», що свідчить про істотні інституційні ризики саме на рівні економічної організації держави та формує інституційну пастку, яка унеможливорює легальний розвиток економіки, а також чесну конкуренцію. Відтак породжує системну дисфункцію економічної системи.

Для верифікації встановлених загроз, нами було проаналізовано окремі показники обліку та захищеності права власності на ресурси. Зокрема найціннішим ресурсом розвитку і таким, що перебуває під особливою опікою держави є земля. Нами було опрацьовано відомості, внесені в публічну кадастрову карту України про власників земельних ділянок. Станом на кінець 2016 р. істотна частка земель держави взагалі не облікована, особливо сільськогосподарського призначення. Зокрема, частка земельних ресурсів, відомості про право власності на які внесені у Державну кадастрову карту України, не перевищує 20 %. В Україні до цього часу не проведено належної інвентаризації земель. Інвентаризація 1998 року проведена з інформаційною метою без встановлення реальних меж земельних ділянок, перевірки актів на корис-

тування. У 2015 р. КМУ офіційно оприлюднена інформація про те, що органи державної влади та реєстрації прав власності на землю не володіють даними про власників та реальних користувачів 90 % загальної площі земель сільськогосподарського призначення. Щорічні втрати від неконтрольованого використання цих земель КМУ оцінює в 1,0 млрд грн. [13]. Таким чином, до бюджету не надходять ресурси для вирішення соціальних проблем. У той же час посилюються загрози відчуження державних земель без належного контролю, а також перешкоди запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення. За оцінками дослідників, поряд з найбіднішими африканськими країнами Україна входить до переліку країн, де частка «грабованих» земель є однією з найвищих – 35,75% площі усіх земель сільськогосподарського призначення [14].

Крім того, неефективність системи забезпечення економічної безпеки підприємництва внаслідок проведених реформ свідчить статистика банкрутств: за даними Держстату у стані банкрутства станом на січень 2017 р. перебувало понад 1500 підприємств, і припинили свою діяльність майже 130 тисяч підприємців – фізичних осіб.

За даними прес-служби Міністерства юстиції України у 2016 році зафіксовано понад 3 тисячі рейдерських захоплень, і лише у 10 % власники змогли повернути своє майно [15]. Через спрощення системи реєстрацій майнових прав, а також оформлення корпоративних документів, в Україні зросла кількість не лише захоплень при реєстрації права власності на нерухомість з істотними порушеннями, але і через зловживання при реєстрації корпоративних прав на юридичні особи.

Надалі закритою залишається інформація про власників істотної частини земель в Україні. Близько 50 % зареєстрованих в кадастровій карті земельних ділянок мають невизначеного власника. Тобто в межах держави невідомими є власники понад половини найціннішого ресурсу - землі.

Крім того, в обмеженій доступності перебувають більшість засадничих доку-

ментів, що визначають можливості розвитку підприємництва, зокрема, генеральні плани розвитку територій. Так, у сільських населених пунктах генеральні плани розвитку часто відсутні взагалі, а у містах, якщо такі наявні – інформація про них не перебуває у публічному доступі, або така опублікована лише частково. Зокрема на підставі аналізу наших запитів на доступ до публічної інформації до органів самоврядування про генеральні плани міст (обласних центрів та міста обласного значення, районних центрів усіх областей України, крім тимчасово окупованих територій) у тому числі у повному обсязі усіх графічних і текстових частин їх генеральних планів, ми не отримали жодного повного генерального плану. Перехресний аналіз опублікованих на сайтах відповідних органів місцевого самоврядування відомостей про генеральні плани, нами виявлено, що переважно частково генеральні плани опубліковані на сайтах територіальних громад обласних центрів, але жодного генерального плану не опубліковано у повному обсязі.

Таке обмеження доступу до інформації, особливо в частині обмеження щодо господарської діяльності, цільового призначення земель, перспективи їх подальшого використання, породжує корупцію, коли підприємці за можливість отримання такої інформації дають хабарі, оскільки отримати її у законний спосіб вони не можуть. Відтак земельні відносини, а також будівництво залишаються впродовж багатьох років найкорумпованішими сферами управління в державі, а також чинниками, що істотно гальмують розвиток підприємництва.

Проведені реформи в Україні, незважаючи на спрощення процедур реєстрації, не забезпечили підвищення публічності та прозорості відносин власності, а також захисту прав власності. Відтак очевидно, що врегулювання та належне функціонування системи обліку, реєстрації та захисту права власності є наріжним каменем побудови економіки і забезпечення безпеки підприємництва, зниження корупційних ризиків та невизначеності умов ведення бізнесу.

Висновки та перспективи подаль-

ших досліджень. За оцінками міжнародних експертів, недостатня легкість ведення бізнесу, рівень поширення корупції, а також незахищеність права власності зумовлюють системні загрози діяльності підприємств в Україні, поширення рейдерства, а також згорання підприємницької активності.

Інститут права власності є базовим економічним інститутом, формування якого є важливим обов'язком держави для забезпечення розвитку підприємництва. Для України пріоритетним заходами легітимізації інституту власності є повна і чітка ідентифікація об'єктів власності, передусім природних, захист права власності за належним власником, прозорість інституту права власності і можливість контролю безпосереднього за реалізацією цього права через систему публічних реєстрів, підвищення ефективності правоохоронної та судової системи для захисту майнових та корпоративних прав власників бізнесу.

Пріоритетом, який забезпечить базис зміцнення економічної безпеки підприємництва в Україні є системна реформа інституту права власності, підвищення ефективності системи обліку, реєстрації та речових та корпоративних прав, публічності інформації про умови ведення бізнесу, що в свою чергу зумовить істотне зниження рівня корупції та стимулюватиме розвиток підприємництва.

Література

1. *Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»*: Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. *Власюк О. С.* Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики / О. С. Власюк. – К. : НІСД, 2016. – 528 с.
3. *Ляшенко О. М.* Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: моногр. / О. М. Ляшенко. – 2-ге вид. – К. : НІСД, 2015. – 348 с.
4. *Руснак Л. Р.* Шахрайство як загроза економічній безпеці підприємництва в Україні / Л. Р. Руснак // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2014. – Вип. 1. – С. 166-173.
5. *Світова гібридна війна: український фронт* : монографія / за заг. ред. В. П. Горбулі-

на. – К. : НІСД, 2017. – 496 с.

6. *Гончарук Я. А.* Регіональні аспекти іл-легалізації внутрішньої торгівлі / Я.А. Гончарук, М.І. Флейчук // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – №2. – 210-222.

7. *Васильців Т. Г.* Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с.

8. Дисбаланси та механізми розвитку внутрішнього ринку України в умовах воєнних дій на Донбасі : Аналітична доповідь / [Волошин В. І., Васильців Т.Г., Давиденко С. В. та ін.] – Львів : Видавництво ТзОВ «ЛігаПрес», 2015. – 84 с.

9. *Ease of Doing Business in Ukraine* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine>.

10. *Ukraine / Transparency International.* – 2016[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.transparency.org/country/UKR>.

11. *The International Property Rights Index 2016* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://internationalpropertyrightsindex.org/countries>.

12. *Дацко О. І.* Гуманітарні імперативи зміцнення економічної безпеки України / О. І. Дацко. – Львів : «Ліга-прес», 2015 р. – 672 с.

13. Мільйони гектарів землі, що належить державі, використовуються нерационально, – Яценюк // FINANCE.UA. – 2015. – 23 липня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/news/-/355137/miljony-gektariv-zemli-shho-nalezhyt-derzhavi>

14. *Rulli, M. & Saviori, A. & D'Odoricob, P.* (2016) The global farmland grab in 2016: how big, how bad? [Electronic resource]. – Access: <https://www.grain.org/article/entries/5492-the-global-farmland-grab-in-2016-how-big-how-bad>.

15. У Мін'юсті нарахували 3 тисячі рейдерських захоплень за рік // Главком. – 2016, 25 грудня. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://glavcom.ua/news/u-minyustinarahuvali-3-tisyachi-reyderskih-zahoplen-za-rik-389748.html>.

References

1. On the Sustainable Development Strategy «Ukraine – 2020»: President of Ukraine Decree From: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/>
2. *Vlasyuk, O.* (2016) National Security of Ukraine: the evolution of domestic policy, Kyiv, NISS.

3. Lyashenko, O. (2015) Conceptualizing management of economic security company, Kyiv, NISS.
4. Rusnak, L. Fraud as a threat to business economic security in Ukraine, Bulletin of Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economics. - 2014 - Vol. 1. - P. 166-173.
5. *The global hybrid warfare: Ukrainian Front*: Monograph, Ed. By V.Horbulin, NISS, 2017.
6. Goncharuk, Ja & Fleychuk, M. (2012) Regional aspects illegalization domestic trade, Scientific Bulletin of Lviv State University of Internal Affairs, №2, P. 210-222.
7. Vasylytsiv, T. (2008) The business economic security of Ukraine: strategy and mechanisms for strengthening; monograph, Lviv: Aral.
8. Voloshin, V., Vasylytsiv, T., Davydenko, S. et al. (2015) Imbalances and mechanisms of Ukraine's domestic market in terms of military operations in the Donbass: analytical report. Lviv, LihaPres.
9. Ease of Doing Business in Ukraine. From: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine>.
10. Ukraine / Transparency International. – 2016. From: <https://www.transparency.org/UKR>.
11. The International Property Rights Index 2016 From: <http://internationalpropertyrightsindex.org>.
12. Datsko, O. (2015). Humanitarian imperatives of Ukraine's economic security strengthening. Lviv, Liga Press.
13. 13 Million hectares of land owned by the state are used irrationally - Yatsenyuk (2015) FINANCE.UA, 23th of From: <http://news.finance.ua/ua/news/-/355137/miljony-gektariv-zemli-shho-nalezhyt-derzhavi-vykorystovuyutsya-neratsionalno-yatsenyuk>.
14. Rulli, M. & Saviori, A. & D'Odoricob, P. (2016) The global farmland grab in 2016: how big, how bad? From: <https://www.grain.org/article/entr>.
15. The Ministry of Justice counted 3000 hostile takeover of the year (2016) Glavcom, 25th of December. From: <http://glavcom.ua/news/uminyusti-narahuvali-3-tisyachi-reyderskih-zahoplen-za-rik-389748.html>.

Мокий А. И, Дацко О. И.

Економічна безпека підприємницької діяльності в Україні: виклики і загрози.

Визначені інституціональні ризики, системні загрози підприємницької діяльності в Україні. Проаналізовані суттєві фактори зниження рівня економічної безпеки підприємств в Україні через інституціональні ловушки, неперфектність обліку та захисту об'єктів власності, рейдерство. Особливу увагу приділено дослідженню рівня захищеності права власності на землю, а також інституціональним ловушкам, які призводять до незахищеності. Представлено шляхи зміцнення економічної безпеки підприємництва, в частині пріоритетним визначено реформування та удосконалення інституту права власності для забезпечення базису інших економічних реформ в Україні.

Ключові слова: підприємницька діяльність, підприємства, економічна безпека, загрози, право власності, інституціональні ловушки, рейдерство.

Mokiy A., Datsko O.

Economic security of business in Ukraine: challenges and threats.

Institutional risks, systemic threats to business in Ukraine are outlined. The most significant factors for enterprises economic security level reducing in Ukraine through institutional traps, inadequate accounting and protection of property, raiding are analyzed. The research of property rights protection on the land and institutional trap that leads to its vulnerability the particular attention is paid to. The ways of strengthening the business economic security, including priority reform and improvement of the property right institution as a basis other economic reforms in Ukraine are defined.

Keywords: business, enterprise, economic security, threats, property rights, institutional traps raid.

Рецензент: Флейчук М. І. – доктор економічних наук, професор кафедри «Міжнародні економічні відносини» Львівського торговельно-економічного інституту, м. Львів, Україна.

Reviewer: Fleychuk M. – Professor, Doctor in Economics, professor of International economic relation Department of Lviv Unaversity of Trade and Economics, Lviv, Ukraine.

e-mail: fleychukm@gmail.com.

*Статья подана
17.02.2017 г.*

